Jüdische Pester Zeitung.

דיזעם בלאט ערשיינט
דריי־מאל וואכענטלי־ך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד ראנפטע

פיר עסטערריי־ך־אונגארן
גאנצ'יעהרליך 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלב'יעהרליך 5 גולד.— קר. ע. וו.
פיר־טעלי־עהר. 2 גולד.50 קר. ע. וו.

פיר'ס אויסלאנד
גאנצ'יעהרליך 11 גולד.— קר. ע. וו.
האלב'יעהרליך 5 גולד.50 קר. ע. וו.
פיר־טעלי־עהר. 2 גולד.75 קר. ע. וו.

יידישע פעסטער צייטונג

אויך דיזעז צייטונג קאנן מאן
עהרען טאג
פר עננ טע ר־ע ן
אונד דער סיגענטראנס-עקספי־
דיציאן מיט דעם עסטאנס דעם
עיסטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
וואסענער בולוואר נים. 9/9,
וואהין מאן אלזר דיא סיגענטראנ־
אנס־גלדער צו זענדען בעליבען.

Nr. 76. דריצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, מאנטאג 7 תמוז ה.תרמ"א. Pest, den 4. Juli 1881.

טשעכישע אויפשטענדע.

דיא הויצע דער לעצטען טאגע שיינט דען
שטעכען אן פיאר גאר צו זעהר צו האפען גע־
געבן צו זיין, זיא האבען דען אללע בעזיגט,
פערשטאנד פערלארען, דענן זיא עהלובען זיך זאל־
בע אויסטרישט גענוג דיא דייטשען אינואהנער,
אלם זיירדע באהמען זיכהלוף דאס אישטליכלוב
אינגנהמען דער שטעכען בילדען; אי, אלם זיירדע
אין דיישער נאי גיבט דאס רעכט האבען, אייך
באהויפט נעכעטע דיא ליפט אינצואההמען.

אין קוכעלבאה, נעכסט פיאהר, וואהרען דיא דיי־
שען אינזוהנעס־שטודענטען צוי אבדאלטונג
אינער הילפען פיר־ואמעלט, פלאטצלך
זיירדע דער אינטערהאלטונגס־זאהל פאן אינער
זעהר גיאסען מענגע טשעכישען פאבעלם אום־
רינגט. דער וויללע הייס דראנג אין דען זאהל
אין אינד בעיאהרע דיא דייטשען שטודענטען מיט
שטינען. דיעזע עיכפאהן דיא שטילל, אום זיך
צו שטעלען, דאך וויללע זיירדע אינזולדען גע־
וואלטזאם עניטרישטען. אינד זא קאם עס, דאס ניכט
בלאס צאהלרייכע דייטשע שטודענטען, זאנדערן
אוך פיהרען אינד מיזדער, וועלכע בייא דער אוי־
שולדיגען אינטערהאלטונג אניוועזענד וואהרען, שוויר
פער־אינרעט וואירדען. צוואנציג שאנדארמען אויל־
שטען דער־בייא, אבער דיעזע וויללען דיעזע האנד,
אום דעם פאבעל־אויפשטאנדע אינהאלט צו טוהן,
יענע זיא נור אינען שים אן דיא ליפט אנצופערע
דעשטען, דא זיירדע זא דיא טשעכישע באנדע זיך
צער־שטרייט האבען, אבער אוך דיא שאנדארמען
וואהren עבען טשעבען. דיא יעציגע דער דויב־
פיעליגע דער דייטשען אין דער־צלכעם פערגינגען
גערהבט צו האבען.

אום וואלדע בייא קוכעלבאה לאג שפעצער
אין שיער פער־אינרעצער שטודענט, מאן אללטע
גלייבען, דאס דיעזער דאך שאנדע פערדינסט,
דאך נין; אין וויהנענדער טשעבע לעיא אין אין־
צו, אם אין־ם מיט שטיינלעבען נענגלוב צו מאר־
טען, עם נגלאבע נור מיט פערדעכטיג, דען אוי־
גלוקליכען דער וואהר דעם פירדערשטען טשעכי־
שען מארד־נעזוללען צו עננהמען. פאן קוכעל־
באד וואללטען דאנן דיא שיער פער־וואונדעטען
דייטשען שטודענטען מישהאלם דאם־פיר־שפעם נאך
פיאר צוריקפאהרען. אייך דעם דאם־פיר־שפעם בע־
פאנדען זיך נאטירליך אייך צאהלרייכע אנדערע
פערזאנען, מענגער אויך פרויען, דיא נאך
קוכעלבאה אינגן אינפאלל נעמאכט האבטען, נין
האבטעטען זיך דיא טשעבען נייפרידענע צוזאממען,
בעיא־פאלן דאם שיפ מיט שטיינען אונד וואללטען
אללע דיזענדען נעפערישטעבען. אין פיאר וואי־
דען דיא שלעפפיען פאהרצוגעטעבט. דיא טשעבי־
שען אינזיירישטעם־שטודענטען האבטען זיך מיט
דעם האהפטען אבצולפערפיכטען אם־ם וויי־
שע בעפאללענהייט דער באהמישען הויפטשטאדט
פאהרצולייא־בטען. אם פלטען אונד פלטען
זיני בעפאנד זיך פיאר אין אינעם פאהרצולען
קרינעם־צישאנדע.

אינע דעפעטש פאם 1-טען דיעזעם אים פיאר
מיללדעט: יינער טשעכישע שטודענט, וועלכער אין
קוכעלבאה דאס עקסטע בייא־נלאז נענען, דיא
דייטשען שטודענטען נעשלאגען. איהם בייא־
אויפפיהרען, עך האבטע דיא פיהרע
זיך נאך האבטע צו וויללען, אינטער דיא אין
קוכעלבאה גולד פערהיללט צו האבטען, האבטע
אין דיא אבער דיא דייטשען שטודענטען
נאהם אן דען בעראטהנגען אנטהיל. אלם דיא
שטעכישען דען בעראטהנגס־זאל עניללט פיר־
לייטגען, וואהrען זיא זיך פלאצצלד פאן אינער נאך
טשעכישע פיהרע אינגנהמען נאך אינגער אין־
נליה, האם מאן פיר דיא זיכהר אינגם פיהרע
דיא נעוואלטטע פערצוגען, ווא

בעלאדנער וואגאן אין בראנד, וואס נאטירלעך דען שרעקען אונד דיא שרעקהרוגע אינטער דען רייזענ־דען אינגענדלעך שטיגערטע. עס איז וואהרהאפּטּ אין נראפּעס וואנדער. דאס ניבט נאך מערערע מענשען היבעיא שרעגונגלוקט וואורדען.

* (י י ד י ש ע ס פּ א מ י ל י ע נ ב ו ך.) אם 1-טען דיעזעם נעלאנגט דאס 9-טע העפט פּאן הערדן מ'עדרעטהייל צור שרייזענדזנ. דיעזעם העפּט איבערטראפּט אן רייכהאלטיגקיט דעם שטאפּעם אללע שרויהערן. עם ענטהאלט נעמליך אויסער דעם שלוסטע פּאן הנאון ר' אליה ווילנא זצ"ל, נאך פּאלגענדע לעבענס־בילדער: בעלי מבלה: ר' יצחק סגי נהור, זאהן דעם ראב"ד, ר' אברהם אבולאפּיא, ר' משה דעלעאן, שרבריישער דעם „זוהר הקדוש", כנא אדער אלקנא, דער ר' הקדוש אונד ר' חיים ויטאל. — פּאן דען נביאי שקר אונד פּאלשען משיח'ם כאממען פּאר: סימאן אוים ציפערן, טהעאדאם, בר כוכבא, משה פּאן קרעטא, עבדיה אבן איוא, סערענע, דוד אלראי אונד יהודה וודנראה. — פּאן פּילאזאפּען כאממען פּאר: פּהילא אוים אוים אלעקסאנדריען, אהר אדער אליאש בן אביה, ר' יוסף בן שם טוב, ר' יוסף אלבו, פּערפּאסטער דעם ספר העקרים, ר' אליה דעל מדיגא, מענדעלסזאהן. — ווי מאבען אללע אינזערע לעזער אוי דיעזעם העפּט בעזאנדערם אויפּמערקזאם. פּייז אללער 12 העפּטע 3 נילדען 80 קר., פּיר אינזערע אבאנענטען נור 3 נולדען. דיא נעללדער פּיר דאס בוך זינד צו זענדען אן הערדן מ' עדרעטהייל אין פּעסט, קאנסטאנטע נומער 40.

נ א כ ט ר א ג.

דיא וואהלען.

ווי האבען בעריטס דיעבען וואהל־טאג היכטער אונס. פּאן 413 צו ייעללענדען דעפּוטירטען זינד ביז נעסטערן 395 נעווארללט וואהרדען. דיפּאן נעהאהרען 222 צור לינקען, 82 צור אויסערסט לינקען, 74 צור שענטיע־באהרטיא — אונד 12 צור נא־ציאנאלען (סערבישען אונד רומענישען) פּארטיא. ביז עטצט האט דיא רעגירונגס־פּארטיא 50 בעפּוי־רע נעווארבען, דאנעבען אבער האט דיא רעגירונגס־פּארטיא 32 בעפּורדע פּערלארען — אונד זאמט בלייבט אידר אומפּערהרן איז נעריננסט פּאן 18 וואהל־בעצירקען. — סיממא סימאהיאם וואהרדען ביז נעסטערן אבענד 222 רעגירונגס־פּייזנהלבע דעפּוטירטע אונד 168 נענוער דער רעגירונג, נע־ווהלט. דיא רעגירונגס־פּארטיא האט אלזא נאך אומפּערהרן אם 54 שטיממען מעהר אלם אידרע נעגנערע. —

דאס אינטערעסאנטע איטט, דאס נעסטערן אין דען צייא וואהל־בעצירקען דער זאנסט „לינקיט נעזונגענן" שטאדט דעבריצין צייא ליבעראלע דעפּוטירטע נעווארללט וואהרדען, אונר צוואר וויעטער

דער לי בע־ל לידוויג קיש מיט 361 שטיממען נע־נען העלפּ, וועלבער נור 325 שטיממען ערהיעלט — אונר קאלאמאן טיסא, וועלבער פּאר דריא אהרען אין דעברעצין דורכנעפּאללען, זינטער דיעסמאל אין דרישטען דעברעצינער וואהלבעצירק מיט 440 שטיממען נעגנען דען אי־סערסט־לינקען מודראי, וועלבער נור 356 שטיממען עהיעלט. דיא בעניס־טערינג דער דעברעצינער ריבעראלען וועלבער איטט נראפּ, עם איטט דאדם קיינערליא רוהיג־שטאזונג פּאר־נעקאממען, דיא וואהל פּערליפּט אין בעסטער אדרנונג. —

דער אייסערסט־לינקע רייכסטאנס־שקאנדאל־מאכער טשאנאר, וועלבער אין בערעטא־אי־פּאלי דורכנעפּאללען, וואירדע נעסטערן נאך אין צוייא וואהל־בעצירקען נעווהלט. נעמליך אין כראצנא אונד אין פּעלעי־וואא. אין בעמיש־טשאבא וואור־דע נראפּ אלבערט אפּפּאני (שפּענגי פּארטיא) נע־ווהלט.

אבער וואהל־שלענריין וויירד נאך פּאל־נענדעם נעמעלדעט: אין מיוא־טשאדא אונד אין ב ר א ד אויט ע אין וועהלער אן דען וואונ־דען דער שלענריא נעשטארבען. — אים רייס־וואדא מעלדעט מאן דעם „יין פּעסטער שירנאל", דאס עם נאך דער „וואהל אין דעם בעניאב־בארטען אטע פּאטראדא צוישטען דען פּארטיין צו בלוטיגען שלענריין נעקאממען זייא. 12 פּער־זאנען זאללען שיער פּערוואונדעט אינ צוייא נע־טאדטעט וואהרדען זיין (?).

איים נוי־באטאר וויירד נעמעלדעט: דער פּיר־דען זיהען פּייל מאנדעל זינגייר בעניהעטע וואהל אויט אינע שטיממיש בעזיהונג פּארטענאנגע. אין דער נעמיינדע אר וואירדע אין מאנ עישאפּטען. מיא עטצונדע. דיא ביידען פּאנדידאטען וואהרן אין פּערפּאסטען אלם מאנדעל אם פּערפּאסטען זאנטאג אין ב א נ א ט זיינען אינצע העלפּ, האם אידם דער נענגע־פּארטיא ש א ר ב א ז ' מיט זינער פּאר־טיא עטצונדע. דיא ביידען פּאנדידאטען וואהרן אין אינאנדער דיא הענדע, וועהרענד דיא פּארטיין פּון שלענריא נערעטהדען; מאנדעל זולבסט שייבסט אין נעפּאהר. דאס בייא דער וואהל עהם־טע רעמפּפּף אינשרייבלעבען, אויט נור דעם טאג־טע, דער זולטענען נעשיכלבריים אונר בלוהיט דעם וואהל־בעזירדענטען ' א ז ע ק ש ע ר ע ר צו וואהלען. מאנדעל־ם וואהלין וויירדע אונע־נריפּפּען: פּשעריא אילטע אן דער שפּיטצע דעם מילי־טערם זולבסט אי איט אונר שטעללט. לויט דיא רידע, שטאריא בייא צייטען צוישטשרייען אינ־דעטצטע זא דען הענגלמעטצען פּערליין דער וואהל.

דאס פּערזיהנט דער הייטע אין זיינן נעגאנגען וויעטער קאמוניאל־לאץ. אויט אונס בין צום שלוסטע דעם בלאטטע נאך נוטע צוקאמטען, וועסאלב דיעזעם עטצם אין נעכטסטער נום פּערהפּפּנטלוטט וווירד.

נ א כ ט ר א ג.

דיא וואהלען.

ווי האבען בעריטס דיעבען וואהל־טאג היכטער אונס. פּאן 413 צו ייעללענדען דעפּוטירטען זינד ביז נעסטערן 395 נעווארללט וואהרדען. דיפּאן נעהאהרען 222 צור לינקען, 82 צור אויסערסט לינקען, 74 צור שענטיע־באהרטיא — אונד 12 צור נא־ציאנאלען (סערבישען אונד רומענישען) פּארטיא. ביז עטצט האט דיא רעגירונגס־פּארטיא 50 בעפּוי־רע נעווארבען, דאנעבען אבער האט דיא רעגירונגס־פּארטיא 32 בעפּורדע פּערלארען — אונר זאמט בלייבט אידר אומפּערהרן איז נעריננסט פּאן 18 וואהל־בעצירקען. — סיממא סימאהיאם וואהרדען ביז נעסטערן אבענד 222 רעגירונגס־פּייזנהלבע דעפּוטירטע אונד 168 נענוער דער רעגירונג, נע־ווהלט. דיא רעגירונגס־פּארטיא האט אלזא נאך אומפּערהרן אם 54 שטיממען מעהר אלם אידרע נעגנערע. —

דאס אינטערעסאנטע איטט, דאס נעסטערן אין דען צייא וואהל־בעצירקען דער זאנסט „לינקיט נעזונגענן" שטאדט דעבריצין צייא ליבעראלע דעפּוטירטע נעווארללט וואהרדען, אונר צוואר וויעטער

פּ ר ו כ ט ־ א ו נ ד מ ע ה ל ־ פּ ר י ז ־ ט א ב ע ל ל ע.

פּ ר ו כ ט ע ווייצען	קוואלישע פּר. העקטאל.	פּר. טאנאפּאס 100 קילא.
נאדאנאניש'	74	— — —
„	75	12.85—11.75
„	76	12.05—11.95
„	77	12.15—12.10
„	78	12.25—12.20
„	79	12.40—12.30
„	80	—.— —.—
מעסטער באדען	—	—.— —.—
„	75	12.20—12.15
„	76	12.50—12.40
„	77	12.65—12.60
„	78	12.75—12.70
„	79	12.85—12.80
„	80	—.— —.—
טהיים	—	—.— —.—
„	75	12.65—12.50
„	76	12.85—12.75
„	77	12.95—13.10
„	78	13.30—13.20
„	79	13.40—13.35
„	80	—.— —.—
וויסענבורגער	75	12.55—12.40
„	76	12.75—12.65
„	77	13—12.85
„	78	13.20—13.10
„	79	13.25—13.30
„	80	—.— —.—

פּ ר י כ ט ע	קוואלישע פּר. העקטאל.	פּר. טאנאפּאס 100 קילא.
האפּר	72	10.15—9.90
נעלבער מאלץ	62	—.— —.—
נעלבער סיטטעפּר	62	6.60—6.40
האפּער	40	6.75—6.45
קוקורוץ באאנאפּר	75	6.20—6.15
אידרער	73	6.15—6.10
הוניג	—	6.25—5.85

ל י ו י צ ע ן	וויצען	פּער אקטאבער	11.27
	סיטוואהרי	„	—.—
	קוקורוץ	„	—.—
	נעריטטע	„	6.27
	האפּער	„	—.—
	דינסט	„	—.—

ל א ו ע.			
1854-קי פּעסטערזיטע שטאאטס־לאץ	122	50	—
1860-קי „ נאאצע	132	75	—
„ האבסבורג	134	50	—
1864-קי לאץ צו 100 נולדען	175	50	—
דעסטע „ 50	174	—	—
האאס קרעדיטיוויזיע	27	—	—
מיללענריין	28	—	—
קרעדיט־לאץ	180	—	—
קלאיינלאץ צו 40 נולדען	42	—	—
האאסט־לאץ	40	25	—
אונגארישע אויטאמאביל־אקטיען	110	25	—
אונגארישע לאץ	25	50	—
רענלעריש לאץ צו 10 נולדען	16	—	—
ראאבאויר לאץ „ 20	21	25	—
אסנער לאץ „ 40	39	—	—
מאטסס לאץ „ 40	41	—	—
טהיסלעבענלאץ „ 10	20	—	—
מאלהיים „ 40	51	—	—
וואלצבורגער לאץ „ 20	23	50	—
פּס־קינאפּס לאץ „ 40	47	—	—

ל א ו ע.			
מאגיסטראט־לאץ צו 20 נולדען	—	—	25
פּרעסבורגער לאץ „ 100 „	128	50	—
דעסענא „ 50 „	65	50	—
וואלישעטיריאלאץ „ 20 „	31	50	—
וויינהויסעלאץ „ 20 „	42	—	—
אונגארישע פּרעמיען־לאץ צו 100 נולד.	123	75	—
פּרעסבורגער לאץ	11	30	—
וויענער לאץ	131	—	—

ו י י ע ר ־ א ע ר ע ר ע.			
אונגארישע נאדלרענטע 6%	117	60	—
דעסענא צו 4 פּרעסענט	91	80	—
אונגארישע אפּפּראזיאטיע	90	35	—
אונגארישע נרונדענטלאסטונגען	89	—	—
פּעסטערבאאנאפּר	97	50	—
וויענבערגערישע	97	50	—
פּלאיינישע	100	60	—
נאלישע	99	50	—
בוראיינער	134	50	—
אונגארישע אויטאמאביל־אקטיען	90	—	—
וויינבערגער אלגעמיינע אסבעראנץ־נעזעלשאפּט	96	—	—
אסאביישיע רער אונגארישען אסבעל־	102	—	—
קרעדיט צו 5 אונגארישע פּרעסענט			
דער אונגארישען וואסבעקענען־באנק צו 5% פּרעסענט	101	50	—
דער אונגארישען אללגעמיינען באנק	100	—	—
קרעדיט־אנשטאלט צו 5 אונגארישע פּרעסענט	97	—	—
דער פּעסטער אסבעל־באנק	164	75	—

צ ו ר ו ז ־ ט א ב ע ל ל ע פּ א ם 30. י ו נ י.

נ ע ל ד ־ צ ו ר ו ז	קר.	אל.
וויענער־וואהרונג	—	100
דוקאטען	5	51
פּפּענניג־דוקאטען	8	—
שוים (20 פראנקען)	9	27
נאפּאלעאנס־אור	9	27
דוישע רייכסבאנקנאטען	57	02
(2 מארקשטיקע	11	38
פּאפּיערנאטע	1	18

ל א ו ע.			
1854-קי פּעסטערזיטע שטאאטס־לאץ	122	50	—
1860-קי „ נאאצע	132	75	—
„ האבסבורג	134	50	—
1864-קי לאץ צו 100 נולדען	175	50	—
דעסענא „ 50	174	—	—
האאס קרעדיטיוויזיע	27	—	—
מיללענריין	28	—	—
קרעדיט־לאץ	180	—	—
קלאיינלאץ צו 40 נולדען	42	—	—
האאסט־לאץ	40	25	—
אונגארישע אויטאמאביל־אקטיען	110	25	—
אונגארישע לאץ	25	50	—
רענלעריש לאץ צו 10 נולדען	16	—	—
ראאבאויר לאץ „ 20	21	25	—
אסנער לאץ „ 40	39	—	—
מאטסס לאץ „ 40	41	—	—
טהיסלעבענלאץ „ 10	20	—	—
מאלהיים „ 40	51	—	—
וואלצבורגער לאץ „ 20	23	50	—
פּס־קינאפּס לאץ „ 40	47	—	—

ל א ו ע.			
מאגיסטראט־לאץ צו 20 נולדען	—	—	25
פּרעסבורגער לאץ „ 100 „	128	50	—
דעסענא „ 50 „	65	50	—
וואלישעטיריאלאץ „ 20 „	31	50	—
וויינהויסעלאץ „ 20 „	42	—	—
אונגארישע פּרעמיען־לאץ צו 100 נולד.	123	75	—
פּרעסבורגער לאץ	11	30	—
וויענער לאץ	131	—	—

ו י י ע ר ־ א ע ר ע ר ע.			
אונגארישע נאדלרענטע 6%	117	60	—
דעסענא צו 4 פּרעסענט	91	80	—
אונגארישע אפּפּראזיאטיע	90	35	—
אונגארישע נרונדענטלאסטונגען	89	—	—
פּעסטערבאאנאפּר	97	50	—
וויענבערגערישע	97	50	—
פּלאיינישע	100	60	—
נאלישע	99	50	—
בוראיינער	134	50	—
אונגארישע אויטאמאביל־אקטיען	90	—	—
וויינבערגער אלגעמיינע אסבעראנץ־נעזעלשאפּט	96	—	—
אסאביישיע רער אונגארישען אסבעל־	102	—	—
קרעדיט צו 5 אונגארישע פּרעסענט			
דער אונגארישען וואסבעקענען־באנק צו 5% פּרעסענט	101	50	—
דער אונגארישען אללגעמיינען באנק	100	—	—
קרעדיט־אנשטאלט צו 5 אונגארישע פּרעסענט	97	—	—
דער פּעסטער אסבעל־באנק	164	75	—

נ ע ל ד ־ צ ו ר ו ז	קר.	אל.
וויענער־וואהרונג	—	100
דוקאטען	5	51
פּפּענניג־דוקאטען	8	—
שוים (20 פראנקען)	9	27
נאפּאלעאנס־אור	9	27
דוישע רייכסבאנקנאטען	57	02
(2 מארקשטיקע	11	38
פּאפּיערנאטע	1	18

ב א ל ל ע ן ־ מ ע ה ל		
נומפּער	0	22.20
„	1	21.60
„	2	20.70
„	3	20 —
„	4	19.50
„	5	18.40
„	6	17.70
„	7	16.70
„	8	15.70
„	8½	14.70

דער באללען צו 100 קילאגראם פּיס זאק

שפּיריטוס: אלטע פּעסטאער פּרעסקנפּע . . — 35
„ נייע „ קאיסאפּפּל . . 33.50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS. Budapest, 1881. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

פּ ע ס ט ע ר ש ל א נ ס ע ־ט א ר ק ט.

אם 30-טען ד. מ. היער אין פּעסט אבגעהאלטענען וואכען־מארקט וואורדען 1610 שטיק נרויס- אונד 517 קלייני־פּיהע צו מארקט נעבראכט. היפּאן וואורדען פּערקויפּט: 11 שטיק ש ט י ע ר, פּער שטיק פּאן 85 — 170 נולדען — 918 אכטען דאס אאר פּאן 195 — 370 נולד. 410 קיהע, דאס אאר פּאן 145—225 נולד, 180 מעלק־קיהע דאס שטיק פּאן 78—106 נולד. 91 שטיק ביפּפּעל, דאס אאר צו 185—240 נולד, 320 שטיק קרעבער, דאס שטיק פּאן 9 — 26 נולד. 196 שטיק לעמער, דאס אאר 8·50—14·50 נולד פּרייזע פּער 100 קילא: אכטען־פּרייז 48.50 — 51 נולד קוי־פּרייז 46—50 נולד., קאלב־פּרייז 70 - 90 נולד ביפּפּעל פּרייז 43—45 נולד.

פּעסטער וויעהמארקטבערישע נרעדאקטיאן: מאיר בר"י היין.

כ א נ כ ו ר ז.

אין דער היעזיגען אויאליטישען אטמאספּהער נעמיינט זיך 2 שטעללען צו בעזעטצען. 1) היא אייניגע טיטצינגן הזן, דער צוליב שיחט וביהם וכודא זין מוס. מיט דעם יאהרעם־נעהאלטע פּאן 450 נולד נעבסטע פּייער יאהרונג האלבער שיחטה אונר שבענענמאלמעטצען. — 2) דיא אייניגע טיטצונגן בער תפלה. שיחט וביהם וכודא, דער אבער איך דיא פּעהויליטען בעזיהטע, דיא שרייפּפּיהיגע דער נעמיינע אינערנעמען צו כאנונג, מיט דעם יאהרעם־נעהאלטע פּאן 350 נולדען, פּייער יאהרונג, האלבער שיחטה אונר בעריטענדען עמאלמעטצען. דיא בעיערבונג אים בייטר שטעללען האט נור דורך אבהאלטונג אייניגע פּראגעם־פּאראגעם צו נעשעהען. אונר מיסטען זיך דעפּלעק־טירענדע מיט קבלות אונר צייגניסטען פּאן אנערקאנטע כאנונג אירשאראקטען האבזונגן אים פּרייזען כאנונג, כאנוכורז־דייער בין 15. אינוסט ל. י.— שפּעזזען וועדען נור דעם אקצעפּטירטען פּערזיהנט.

פּ ר י ו ל י ך ע ן (ייעזעלבסיגער כאם.)
1—3 ר. פּ ש ע ע ר ה א פּ ע ר, פּאריטשטעהער.

כ א נ כ ו ר ז.

אין דער היעזיגען אויאליטישען אטמאספּהער נעמיינט זיך אין דער שטעללע אי־נעם שיחט וביהם, דער אין נישט בעל תפלה אונד בעל קריא זין, וויא אויך התרת הוראה אויבער אויסר וחתר האבען מוס. מיט דעם יאהרעם־נעהאלטען פּאן 360 נולד, פּייער יאהרונג אינר נעבונג־עמאלמעטצען מיט ח"ח מרחשון תרס"ב הבע"ל צו בעזעטצען — רעפּלעקטירענדע, ייעלבע מיט, פּאן אונערקאנטען אירשאראקטען האבבונגן דערזיהן, רענרען קבלות אונר צייגניסטען פּאן אנערקאנטע כאנונג־ייער פּערזיהנען־ייער פּערזיהנען זיין מיסטען, כאנונג פּאן שבת פּ' חקת בין שבת פּ' עקב הבע"ל צו אייענע פּייאבע־פּאראגעם עריטצען. — נור דעם אקצעפּטירטען ייערדען דיא שפּעזזען פּערטיגט.

סעקרעטער (בירעריא כאמטאנס.)
1—3 יצחק האוזפּעלד, פּאריטשטעהער.

לייטע ערסטער גילדע", דאס הייסט: "האבסבורגער איינוועראנען זיך, אונד דיעזע קיפּלייטע וואסטען זיך אממער אידער בּפליכט צו ענטפּוחען, אינדעם זיא דעם שטאמע קיינען העלפער אלס שטיצר צאהלטען. דעם אויס דער גרונד דער ערשאלטען איסווייזונג:" — ערשער ווידר וואהל אינזאהען, דאס דיעזע אידער אינוועראסטענע בּפלעגונגען אינער דאס הינטערלאסטענע בּפלעגונגען זיך אָפּהאנגען צילטען אין דיעזעם מעסטא-מענטע; זיא לייטען: "נאכדעם אך ערערציט אין אידער אונד אינערשטערלינער בּקענער אינזערעם פּאָן אָפּט אינזעטצטען ידישען גלויבּענס זיא, אונד נאכדעם דיעזער גליבּע זיא נעכסטען לעבּען ג ע ג ן א ב ע ר א ל ל ן מ ע נ ש ן ש ע ן נעפּעטטע; צוזוכ אך מיינ ערבּען, דאס זיא, עבען זיא אך דעם מיט נאָפּטלבּער הילפּע זיערער מיינעם לעבּענס נעטהאן, ערעם נאָטה-לייכענדן הילפּע הייסטען מאנן, ווּלבּער זיך אן זיא אים אין אינטערשטעזינג ווּנדרט. זיא אַלללן הויבּיא קיינן אינטערשטעד דער קאָפּפּסאָן מא-בען, זיא, זיא נעזאגט, זיא ידישע רעליגיאן זיא אינטערשטעזינג איר פּאָן נידט-ידישען נאָהלי-דענדן נעבּעטטע!" — דיעזע שאנען זיא זוך נעזיכט אין "קיוש השם". אבנעזעהען דאָפּאָן, דאס דער פּרעסבּיטעריאנער בּאראן זיך אלס אינערשיש-טעלער העבּטאליבּינער יודע בעקענט, עדקלערט עד זיא, דאס עי זיינ "צדקה" אסמער נוד "אס נאמען נאָטטעם" נעקענט, וויל זיא "ידישע רעליגיאן" זיא נעכסטענלעבּע ג ע ג ן א ל ל ע מ ע נ ש ן ש ע ן נעבּעטטע. הערר בּאראן שיא אינבּע אלזא זיא נעכסטענלעבּע אינד זיא הומאניטעט איך נעמען נידט-ידען "אס נאמען דעם ווּאר-האפטען נאטטעם" נידט אבער אס נאמען דעם "יאטרען צייבּעם", זיא דיעם אין יינגסטער צייט זישטעם אינזעער שיגי-הילדען שיינדלער אין אונאראן נעשעחט. דאס: "לעבּע דיינען נעכס-טען זיא דך זעלבּסט!" (אבּטכ לדעך במדּ) שטעלטע אין אינזערע הילדען תּירם, אים זעל-בּער זיא בּאטאליטע רעליגיאן עם עדסם ענט-לעכטם האט, עם איזם דאטער אין נאָפּטער "חלל השם", ידען אין ידר, אונגבּליב אם נעכסטענלע-בּע אינד הומאניטעט צ' אבּטן, עדסם מטגליבּר דעם פּרעסבּיטעריאנישען בּאָפּטען צייטען ווּיידר, אלם "ידען נעכסטענלעבּע נע-בּיטעטן ווּידר:

" (א י י ן "נט" א ם ק ע ד ק ע ר.) אים רידעם (נעדעי-עטטעדידד) זיא אין נאָפּטם נע-פּענגנים זוך בּעפּידיגט, ווידר פּאָן 28-טען זיי פּאָל-נענדעם בּעריכטעט: בים הויפּטגן קידיי-נעריכטע פּאָנ הויט פּטיטע אינע ידיטע עדק-שרוכט פּעטטע אלס רעזן פּאָן 800 בּיז 10,000 גילדען צעלגען אינע סומע פּאָן 300,000 גילדען. — אינטערעסאנטער אלס דיעזע פּרעטענגען איבער דאס הינטערלאסטענע פּער-מאָגען זוך פּאָלגענדע צילטען אין דיעזעם טעסטא-מענטע; זיא לייטען: "נאכדעם אך ערערציט אין אי"ר-נער אונד אינערשטערלינער בּקענער אינ-זערם פּאָן נאָטט אינטענטיגע ידישען גלויבּענס זיא, אונד נאכדעם דיעזער גליבּע זיא נעכסטע-לעבּען ג ע ג ן א ב ע ר א ל ל ן מ ע נ ש ן ש ע ן נעבּעטטע; צוזוכ אך מיינ ערבּען, דאס זיא, עבען זיא אך דעם מיט נאָפּטלבּער הילפּע זיערער מיינעם לעבּענס נעטהאן, ערעם נאָטה-לייכענדן הילפּע הייסטען מאנן, ווּלבּער זך אן זיא אים אין אינטערשטעזינג ווּנדרט. זיא אַלללן הויבּיא קיינן אינטערשטעד דער קאָפּפּסאָן מא-בען, זיא, זיא נעזאגט, זיא ידישע רעליגיאן זיא אינטערשטעזינג איר פּאָן נידט-ידישען נאָהלי-דענדן נעבּעטטע!" — דיעזע שאנען זיא זוך נעזיכט אין "קיוש השם". אבנעזעהען דאָפּאָן, דאס דער פּרעסבּיטעריאנער בּאראן זיך אלס אינערשיש-טעלער העבּטאליבּינער יודע בעקענט, עדקלערט עד זיא, דאס עי זיינ "צדקה" אסמער נוד "אס נאמען נאָטטעם" נעקענט, וויל זיא "ידישע רעליגיאן" זיא נעכסטענלעבּע ג ע ג ן א ל ל ע מ ע נ ש ן ש ע ן נעבּעטטע. הערר בּאראן שיא אינבּע אלזא זיא נעכסטענלעבּע אינד זיא הומאניטעט איך נעמען נידט-ידען "אס נאמען דעם ווּאר-האפטען נאטטעם" נידט אבער אס נאמען דעם "יאטרען צייבּעם", זיא דיעם אין יינגסטער צייט זישטעם אינזעער שיגי-הילדען שיינדלער אין אונאראן נעשעחט. דאס: "לעבּע דיינען נעכס-טען זיא דך זעלבּסט!" (אבּטכ לדעך במדּ) שטעלטע אין אינזערע הילדען תּירם, אים זעל-בּער זיא בּאטאליטע רעליגיאן עם עדסם ענט-לעכטם האט, עם איזם דאטער אין נאָפּטער "חלל השם", ידען אין ידר, אונגבּליב אם נעכסטענלע-בּע אינד הומאניטעט צ' אבּטן, עדסם מטגליבּר דעם פּרעסבּיטעריאנישען בּאָפּטען צייטען ווּיידר, אלם "ידען נעכסטענלעבּע נע-בּיטעטן ווּידר:

" (א י י ן "נט" א ם ק ע ד ק ע ר.) אים רידעם (נעדעי-עטטעדידד) זיא אין נאָפּטם נע-פּענגנים זוך בּעפּידיגט, ווידר פּאָן 28-טען זיי פּאָל-נענדעם בּעריכטעט: בים הויפּטגן קידיי-נעריכטע פּאָנ הויט פּטיטע אינע ידיטע עדק-שרוכט פּעטטע אלס רעזן פּאָן 800 בּיז 10,000 גילדען צעלגען אינע סומע פּאָן 300,000 גילדען. — אינטערעסאנטער אלס דיעזע פּרעסבּיטעריאנער אינבּער דאס הינטערלאסטענע פּער-מאָגען זוך פּאָלגענדע צילטען אין דיעזעם טעסטא-מענטע; זיא לייטען: "נאכדעם אך ערערציט אין אי"ר-נער אונד אינערשטערלינער בּקענער אינ-זערם פּאָן נאָטט אינטענטיגע ידישען גלויבּענס זיא, אונד נאכדעם דיעזער גליבּע זיא נעכסטענ-לעבּען ג ע ג ן א ב ע ר א ל ל ן מ ע נ ש ן ש ע ן נעבּעטטע; זו

עבענאָ ווענ'ע אי֯ז֯אללעגר. אלם וועגן אין אינגע וואהלבעזירקע צ'ע֯לללי'ג דיא מעהרצאהל דער פ֯יא־טעפ֯אנטען אָדער קאלי֯יער פ֯יר דען אי֯ינען אָדער פ֯יר דען אנדערן קאנדידאטען אי֯נשטעהט. — אלם נאך אָ֯ב֯ענגס יאהר אין נ'ראָ־קאי֯שא אי֯נע נ'י֯ע דע֯ש֯טע֯נ־יואהל אָ֯ב֯ענגאָמטען וועהרען מ֯סטע, וואָבי֯א דאנן אין נעגנער דער רעגי֯ערונג נעי֯ערלעט וואהרד — דא צעהלטע מאן גלי֯ד, ווי֯א פ֯י֯עלע יידי֯ש ש֯פ֯מטען פ֯יר דיעזען דע֯ש֯ט֯ע֯נ אבענע־בען אויך דיקט: אללע יהרן זוכ יעצטע נעגען דיא רעגי֯ערונג, ווי֯ל ויא דאם מי֯יבען אי־דעם אנהענגערם אי֯ש֯ט֯י֯ג שי֯ללש֯י֯נעי֯ד הול־דע אי֯ב נעש֯טע֯הן לאמט. — דאס֯ולבע ווי֯א אי֯ך ביי֯א דער ווי֯אהל אין דאמ דער פ֯אללי. — פ֯אי֯נע־ע־טע֯רן ווי֯ערי ווי֯אי֯ן דיא ווי֯ל אין דעם א֯ס֯ע֯ר־ט֯ל֯ינגן בלאטטע „פ֯ינגע֯ל֯ענ֯ש֯נ" אי֯ז דאס העפ־טפטע אנגע֯ק֯פ֯ן, ווי֯ל דיא ווי֯ל אין דער־ע־צין פ֯יר ט֯יא֯ש ש֯ט֯ימ֯מטען. דיעזעם בלאטט ש֯ר֯י֯ב֯ט: „דיא ווי֯ל האבען אין דעכרעצין פ֯יר ט֯יפ֯א נע־ש֯ט֯ימ֯מט. ווי֯ל דיא ווי֯ל דוך נעלה, דוך א֯ד֯ען, דוך פ֯ע֯ר־ש֯־עבענגן פ֯אן ל֯יפ֯ע֯ר־נגען פ֯יר דיא ר֯ע֯ג֯י־רונג אי֯נ ע֯ר־ש֯ה־ל֯ינ פ֯אן מ֯אבא־ל־ל֯ע֯נ֯ע֯ן בע־ש֯אבען ווי֯א־ד֯ען. ווי֯ר פ֯ע֯ר־ש֯ט֯ען דאהער ד֯יזוק באי֯א־ב֯ע֯ל֯א֯ט֯ן יהרן אנר ב֯א֯ב֯ע֯ל֯א֯ב֯ט֯ן ד֯א דען ווי֯ר ש֯ט֯א֯ב֯ען, ד֯א ווי֯ר ווי֯ל־ל֯ע֯נ֯ע֯ן ד֯ע֯ר־ש֯ט֯ען אנ־פ֯ע֯ל־ב֯ע֯ן־ל֯ע֯נ֯ע֯ן ווי֯א־ד֯ען. ווי֯ר ווי֯ל ד֯ען ד֯ע֯ר־ש֯ט֯ען ד֯א֯ר־ב֯ע֯ל֯א֯ב֯ט֯ן ווי֯ל ד֯ען ווי֯ר ש֯ט֯א֯ב֯ען, ד֯א ווי֯ר ווי֯ל־ל֯ע֯נ֯ע֯ן